

Advies aan de gemeenteraad van Papendrecht

Naar herstel van de politieke verhoudingen en de vorming van een stabiel gemeentebestuur

Frederik Zevenbergen en Jan Nathan Rozendaal
Informateurs
September 2026

1. Inleiding

De gemeenteraad van Papendrecht heeft ons gevraagd te onderzoeken hoe kan worden gekomen tot een stabiel bestuur met breed draagvlak, welke partijen gezamenlijk bestuurlijke verantwoordelijkheid kunnen dragen, hoe een nieuw college kan worden samengesteld en hoe de onderlinge politieke verhoudingen kunnen worden hersteld. Daarnaast is ons gevraagd te adviseren over het vervolgproces.

Deze opdracht is verstrekt nadat een eerdere verkennende ronde en de daaropvolgende formerende ronde niet tot een resultaat hebben geleid, en tegen de achtergrond van onder druk geraakte onderlinge politieke verhoudingen. De gemeenteraad heeft ons vervolgens gevraagd om in een nieuwe fase als onafhankelijke informateurs opnieuw te onderzoeken hoe een uitweg uit de ontstane situatie kan worden gevonden.

Wij hebben onze opdracht uitgevoerd door met alle partijen in gesprek te gaan. In een eerste en tweede ronde hebben wij met alle fracties gesproken. Vervolgens hebben wij met een beperkter aantal partijen verder gesproken. Ook hebben wij de driehoek geraadpleegd.

Wij hebben deze gesprekken gevoerd vanuit één centraal uitgangspunt: Papendrecht heeft behoefte aan een stabiel, betrouwbaar en kwalitatief goed gemeentebestuur dat in staat is verantwoordelijkheid te nemen voor de opgaven van de gemeente en de regio. Daarvoor is meer nodig dan alleen de vorming van een nieuw college. Het herstel van de onderlinge politieke verhoudingen en het creëren van een nieuwe samenwerkingscultuur binnen de gemeenteraad zijn daarvoor minstens zo belangrijk.

Wij komen daarom tot een advies dat uit twee nauw met elkaar verbonden sporen bestaat:

1. herstel van de onderlinge politieke verhoudingen en het maken van raadsbrede samenwerkingsafspraken;
2. de vorming van een brede middencoalitie en een kwalitatief goed college.

Wij adviseren om beide sporen gelijktijdig op te pakken.

2. Onze belangrijkste constatering: herstel is noodzakelijk

Uit onze gesprekken komt naar voren dat het herstel van de onderlinge verhoudingen binnen de gemeenteraad noodzakelijk is. Wij adviseren daarom dat de gehele gemeenteraad en het college hier actief mee aan de slag gaan. Dat betekent dat niet alleen moet worden gekeken naar de wijze waarop in de komende periode een college kan worden gevormd. Er moet ook worden gewerkt aan de onderlinge relaties en aan de manier waarop raad en college met elkaar willen samenwerken.

Wij constateren dat er sprake is van pijnpunten en negatieve ervaringen uit het verleden die de huidige samenwerking beïnvloeden. Die kunnen niet worden genegeerd. Tegelijkertijd is het niet de bedoeling om eindeloos terug te blijven kijken. Relatieherstel betekent wat ons betreft dat wordt uitgesproken wat moet worden uitgesproken, dat wordt geluisterd naar elkaars ervaringen en dat vervolgens gezamenlijk de stap naar voren wordt gezet. Het verleden mag worden besproken, maar mag de toekomst niet blijven bepalen.

De gemeenteraad heeft de verantwoordelijkheid om die nieuwe start mogelijk te maken.

3. Iedere fractie en ieder raadslid neemt verantwoordelijkheid

Een stabiel gemeentebestuur is niet uitsluitend de verantwoordelijkheid van de partijen die deel uitmaken van de coalitie. Iedere fractie en ieder individueel raadslid heeft verantwoordelijkheid voor het goed functioneren van de gemeenteraad en daarmee voor het bestuur van Papendrecht.

Dat vraagt iets van iedereen. Coalitiepartijen moeten bereid zijn ruimte te geven aan debat, kritiek en afwijkende standpunten. Oppositiepartijen moeten hun controlerende en kaderstellende rol kunnen vervullen en tegelijkertijd bijdragen aan een politieke cultuur waarin samenwerking mogelijk blijft.

Politieke meningsverschillen horen bij democratie en mogen scherp worden uitgesproken. Zij gaan over ideeën, opvattingen en keuzes, niet over de personen die deze naar voren brengen. Wanneer een meningsverschil verschuift naar een aanval op personen of naar het in twijfel trekken van elkaars goede trouw, ondermijnt dat het vertrouwen dat nodig is om samen te kunnen besturen, ongeacht wie daarmee begint.

Wij adviseren daarom dat alle fracties en alle raadsleden zich nadrukkelijk verbinden aan het gezamenlijke belang van Papendrecht. Dat betekent:

- gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het bestuur van Papendrecht;
- werken vanuit onderling vertrouwen;
- bereid zijn oud zeer uit te spreken en daarmee te werken aan relatieherstel;
- elkaar niet verrassen;
- elkaar iets gunnen;
- elkaar ruimte geven, ook wanneer men het niet met elkaar eens is;
- en steeds het gesprek met elkaar aangaan.

Een belangrijk uitgangspunt daarbij is: Wie vertrouwen geeft, krijgt vertrouwen.

En twee andere eenvoudige, maar wezenlijke uitgangspunten: Praat met elkaar en niet over elkaar.

Probeer eerst de ander te begrijpen voordat je zelf begrepen wilt worden.

Deze uitgangspunten klinken eenvoudig. Juist daarom zijn ze belangrijk. Zij vormen de basis voor de cultuur die nodig is om de gemeenteraad weer als geheel te laten functioneren.

4. Een raadsbrede samenwerkingsagenda: het Pact van Papendrecht

Wij adviseren om op korte termijn een raadsbrede samenwerkingsagenda op te stellen. Wij stellen voor dit te doen tijdens een extern begeleide heisessie, bij voorkeur met overnachting. De bedoeling is om buiten de dagelijkse politieke hectiek met elkaar in gesprek te gaan over de samenwerking.

Daarbij moet nadrukkelijk worden besproken:

- waarover de raad tevreden is;
- waarover de raad niet tevreden is;
- wat men wil veranderen;
- welke afspraken nodig zijn over cultuur en werkwijze;
- welke pijnpunten en negatieve ervaringen uit het verleden moeten worden uitgesproken;
- hoe men de onderlinge samenwerking wil vormgeven;
- wat dat betekent voor de vergadercultuur en vergaderstructuur;
- welke normen en waarden de raad hanteert in de onderlinge omgang;
- hoe sociale media wel en niet worden ingezet;
- hoe het samenspel tussen college en raad wordt vormgegeven;
- wat de raad belangrijk vindt in de samenwerking met inwoners;
- hoe communicatie en participatie worden georganiseerd;
- hoe informele ontmoetingen en teambuilding gedurende het jaar worden vormgegeven;
- en wat de gemeenteraad gezamenlijk wil doen aan training en opleiding.

De uitkomsten van deze bijeenkomst zouden moeten worden vastgelegd in een gezamenlijke samenwerkingsagenda, die wij als werktitel het 'Pact van Papendrecht' zouden willen meegeven. In de bijlage bij dit advies reiken wij u een suggestie aan hoe zo'n Pact van Papendrecht er uit zou kunnen zien. Ter inspiratie. Het gaat daarbij niet om een ceremonieel document. Het pact moet een praktisch kader zijn waaraan raadsleden elkaar gedurende de bestuursperiode kunnen houden.

Wij adviseren bovendien om één à twee keer per jaar gezamenlijk te evalueren hoe de samenwerking verloopt. Dat kan in een formele evaluatie, maar juist ook in een informele setting waarin ruimte is om elkaar te spreken en samen te eten.

5. Collegevorming: een brede middencoalitie

Wij hebben verschillende varianten voor de collegevorming onderzocht.

Een raadsbreed akkoord heeft op dit moment onvoldoende draagvlak. Daarvoor is raadsbreed eenzelfde visie op de manier van besturen nodig. Zoals hierboven aangeven is dat nog niet het geval.

Ook een variant aan de rechterzijde bleek niet haalbaar.

De combinaties PVV, VVD en CDA, en PVV, VVD en OP waren in eerdere fasen van de formatie al niet tot stand gekomen respectievelijk mislukt.

Voor een combinatie van PVV, VVD en een of meerdere christelijke partijen (SGP, CU, CDA) bleek onvoldoende draagvlak aanwezig.

Ook voor de variant PVV, VVD, OP, 50PLUS bleek geen draagvlak: de VVD heeft aangegeven niet in deze combinatie te willen instappen vanwege onvoldoende bestuurlijke stabiliteit.

Daarmee bleven twee mogelijkheden over: een brede middencoalitie of een zakencollege.

Voor een langdurig zakencollege (een college van wethouders van buiten de raad, dat de gemeente bestuurt en per besluit in de raad, op basis van de verkiezingsprogramma's van de fracties, naar een meerderheid zoekt) bleek bij een meerderheid van de fracties op dit moment geen steun te bestaan. Wij zien haar daarom niet als eerste keuze, maar als terugvaloptie voor het geval de vorming van een brede

middencoalitie niet mogelijk zou blijken te zijn. Daarom hebben wij de mogelijkheid van een brede middencoalitie onderzocht. Onze conclusie is dat daarvoor voldoende basis aanwezig is.

Dat daarbij niet iedere fractie in het nieuwe college deelneemt, is een normaal onderdeel van coalitievorming en geen aantasting van de verkiezingsuitslag: een meerderheid komt alleen tot stand wanneer partijen ook daadwerkelijk met elkaar willen en kunnen samenwerken.

Op basis van deze conclusie (dat een brede middencoalitie onderzocht moest worden) hebben wij op 19 september 2026 met de fractievoorzitters van CDA, ChristenUnie, D66, PRO, SGP en VVD verkend of een middenvariant voldoende basis bood. Er bleek brede bereidheid om deze mogelijkheid verder te onderzoeken, maar nog geen besluit om de formele formatie te beginnen. In een vervolgesprek op 24 september 2026 bleek dat deelname van de SGP, vanwege het verschil van inzicht over de zondagsopenstelling, niet haalbaar was. Aansluitend hebben wij met CDA, ChristenUnie, D66, PRO, VVD en PAB gesproken over een middenvariant met PAB in de plaats van de SGP; deze zes partijen toonden bereidheid de samenwerking verder te onderzoeken.

Ons informatieproces was gericht op wat mogelijk is; de inhoudelijke uitwerking is aan de partijen zelf. Wij adviseren een brede middencoalitie van VVD, CDA, PRO, D66, ChristenUnie en PAB, in combinatie met het raadsbrede traject voor herstel van de politieke verhoudingen dat wij hierboven beschreven. Met dit advies ronden wij onze informatieopdracht af; de formatie van een nieuw college kan nu beginnen.

Wij adviseren daarom dat: VVD, CDA, PRO, D66, CU en PAB gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de vorming van een nieuw college.

Wij adviseren de genoemde partijen om gezamenlijk een breed gedragen bestuursakkoord op hoofdlijnen op te stellen. Daarbij hoort een belangrijke bestuurlijke afspraak: de coalitiepartijen geven elkaar ruimte om van mening te verschillen. Niet iedere kwestie hoeft onderdeel te zijn van de coalitiediscipline. Waar dat aan de orde is, kunnen vrije kwesties en wisselende meerderheden ontstaan. Daarmee wordt politieke ruimte gecombineerd met bestuurlijke stabiliteit.

De overige partijen in de gemeenteraad moeten bovendien de mogelijkheid krijgen om een bijdrage te leveren aan het bestuursakkoord. Wellicht leidt die betrokkenheid ertoe dat ook niet-collegepartijen het akkoord op inhoud kunnen steunen.

Wij spreken hierbij overigens onze waardering uit voor de wethouderskandidaten die bereid bleken een tijdelijke rol op zich te nemen in een tijdelijk zakencollege.

6. Het bestuursakkoord: breed van voorbereiding, helder in opdracht

Wij adviseren de partijen die de brede middencoalitie vormen om bij de voorbereiding van het bestuursakkoord nadrukkelijk input op te halen bij de andere fracties, de driehoek en waar mogelijk ook de Papendrechtse samenleving. De andere partijen wordt vooraf gevraagd wat volgens hen belangrijke onderwerpen zijn die een plek zouden moeten krijgen in het bestuursakkoord. Vervolgens stellen de coalitiepartijen een concept-bestuursakkoord op. Dit concept wordt voorgelegd aan de andere partijen en aan de driehoek voor feedback. Daarna wordt het akkoord definitief gemaakt en als opdracht meegegeven aan het nieuwe college.

Wij adviseren om het bestuursakkoord te beginnen met een duidelijke passage over de bestuursstijl en bestuurscultuur. Daarin moet ook aandacht zijn voor communicatie, participatie en de interactie met de samenleving en samenwerking met andere overheden.

Vervolgens bevat het akkoord een beperkt aantal inhoudelijke kaders en afspraken voor het college. Te denken valt aan de onderwerpen die in onze gesprekken naar voren zijn gebracht, zoals sociale woningbouw, de mogelijkheden en onmogelijkheden rond de Vriesepolder, de zondagsopenstelling van winkels, vluchtelingenopvang, de hervormingsagenda jeugdzorg (waaronder preventie en ontschotting) en financiële spelregels. Deze opsomming is niet bedoeld als uitputtend programma, maar als illustratie van het type onderwerpen waarvoor het bestuursakkoord richting en kaders kan bieden.

Afspraken kunnen daarbij verschillende vormen hebben:

- een afspraak waarover brede overeenstemming bestaat;
- een compromis;
- een procesafpraak, bijvoorbeeld de opdracht aan het college om verschillende varianten uit te werken;
- of een vrije kwestie.

Op deze wijze kan een bestuursakkoord zowel richting geven als ruimte laten.

7. Een college van kwaliteit

De vorming van een brede middencoalitie vraagt om een college dat deze verantwoordelijkheid ook daadwerkelijk kan dragen. Wij adviseren daarom nadrukkelijk om bij de collegevorming niet alleen naar politieke verhoudingen te kijken, maar naar de kwaliteit die Papendrecht de komende jaren nodig heeft.

De coalitiepartijen stellen gezamenlijk profielen voor de wethouders op. Deze profielen worden afgestemd met de gehele gemeenteraad. Vervolgens selecteren de coalitiepartijen op basis van deze profielen vier kwalitatief goede wethouders.

Wij adviseren vervolgens dat de beoogde wethouders kennismaken met alle fractievoorzitters en/of dat de voorgedragen wethouders kennismaken met de gehele gemeenteraad.

Het nieuwe college moet immers niet alleen een coalitiecollege zijn. Het moet het college van heel Papendrecht zijn. Het college moet de breedte van de gemeenteraad kunnen bedienen, ruimte bieden voor verschillende politieke opvattingen en actief investeren in de relatie met alle fracties.

8. Vervolgproces

Het vervolgproces is wat ons betreft van groot belang. De voorgestelde oplossing staat of valt met een zorgvuldige uitvoering. Wij adviseren daarom het volgende proces.

Stap 1 – Besluitvorming door de gemeenteraad

De gemeenteraad bespreekt dit advies en spreekt zich uit over de voorgestelde richting. Daarbij is van belang dat de raad niet alleen besluit over de collegevorming, maar zich ook uitspreekt over het raadsbrede traject van herstel van de politieke verhoudingen. De twee sporen moeten vanaf het begin met elkaar worden verbonden.

Stap 2 – Start van de raadsbrede samenwerkingsagenda

Zo spoedig mogelijk wordt een extern begeleide heisessie georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst wordt gewerkt aan relatieherstel en worden concrete afspraken gemaakt over:

- cultuur;
- werkwijze;
- communicatie;
- participatie;
- sociale media;
- de vergaderstructuur;
- het samenspel tussen raad en college;
- informele ontmoeting en teambuilding;
- en gezamenlijke ontwikkeling en opleiding.

De uitkomst wordt vastgelegd in het Pact van Papendrecht.

Stap 3 – Opstellen bestuursakkoord

Tegelijkertijd gaan VVD, CDA, PRO, D66, CU en PAB aan de slag met het bestuursakkoord op hoofdlijnen. Vooraf wordt bij alle andere partijen en bij de driehoek geïnventariseerd welke onderwerpen volgens hen in het akkoord een plaats zouden moeten krijgen. Vervolgens wordt een concept opgesteld. Dat concept wordt voor feedback voorgelegd aan de andere partijen en aan de driehoek. Daarna wordt het definitieve bestuursakkoord vastgesteld. Waar mogelijk wordt ook maatschappelijke input opgehaald.

Stap 4 – Profielen en selectie wethouders

De coalitiepartijen stellen gezamenlijk profielen op voor de wethouders. Deze profielen worden besproken met de gehele gemeenteraad. Daarna worden op basis van deze profielen door de collegepartijen vier wethouders geselecteerd. De beoogde wethouders maken vervolgens kennis met de gehele raad dan wel met alle fractievoorzitters.

Stap 5 – Benoeming en start nieuw college

Na de benoeming krijgt het nieuwe college de opdracht om op basis van het bestuursakkoord een collegeuitvoeringsprogramma op te stellen. Dit uitvoeringsprogramma moet niet alleen een vertaling zijn van politieke afspraken, maar ook een concreet perspectief bieden op de wijze waarop het college met de samenleving wil samenwerken.

Stap 6 – De eerste 100 dagen

Wij adviseren het nieuwe college om de eerste honderd dagen nadrukkelijk te gebruiken om te luisteren. Voer gesprekken met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, verenigingen en andere betrokkenen bij de Papendrechtse samenleving. Vraag hen wat zij belangrijk vinden, waar zij kansen zien, waar zij knelpunten ervaren en wat zij van het gemeentebestuur verwachten. De uitkomsten van deze gesprekken kunnen worden vertaald in een brede samenlevingsagenda. Op die manier ontstaat verbinding tussen het bestuursakkoord van de politiek en de agenda van de samenleving.

Stap 7 – Jaarlijkse evaluatie

Tot slot adviseren wij om niet te wachten tot de samenwerking opnieuw onder druk komt te staan. Plan vooraf vaste momenten waarop de gemeenteraad gezamenlijk reflecteert op de samenwerking. Wij denken daarbij aan één à twee evaluatiemomenten per jaar. Bespreek dan niet alleen de inhoudelijke voortgang, maar vooral ook de vraag: Hoe werken wij met elkaar samen? Waar gaat het goed? Waar schuurt het? Welke afspraken moeten worden aangepast? Daarmee wordt het herstel van de bestuurscultuur geen eenmalige activiteit, maar een voortdurend onderdeel van het functioneren van de gemeenteraad.

9. Van politiek herstel naar maatschappelijke verbinding

Wij vinden het belangrijk dat het herstel van de politieke verhoudingen uiteindelijk niet naar binnen gericht blijft. De gemeenteraad en het college zijn er niet voor zichzelf. Zij zijn er voor de inwoners van Papendrecht. Inwoners verwachten dat hun gemeentebestuur zich bezighoudt met de vraagstukken die voor hen van belang zijn. Zij verwachten dat de gemeente luistert, bereikbaar is, samenwerkt en verantwoordelijkheid neemt. Dat geldt ook voor maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Wij adviseren daarom om de samenwerking met de samenleving nadrukkelijk als een van de pijlers van het nieuwe bestuur te beschouwen. Niet alleen over inwoners praten, maar met inwoners. Niet alleen plannen voor ondernemers maken, maar met ondernemers. Niet alleen maatschappelijke organisaties consulteren, maar hen als partners betrekken. Een stabiele gemeenteraad en een stabiel college vormen daarvoor de noodzakelijke basis.

10. Papendrecht en de regio

Papendrecht heeft bovendien een verantwoordelijkheid die verder reikt dan de eigen gemeentegrenzen. Papendrecht stond mede aan de wieg van de samenwerking binnen de Drechtsteden en heeft daarin altijd een actieve rol gespeeld. Wij vinden dat een belangrijke traditie. Een gemeente die bestuurlijk op orde is, kan ook weer voluit haar regionale verantwoordelijkheid nemen. Wij adviseren daarom dat Papendrecht zich opnieuw nadrukkelijk positioneert als een actieve en constructieve regionale partner. Dat vraagt om een bestuur dat niet alleen kijkt naar wat goed is voor Papendrecht afzonderlijk, maar ook naar de vraag hoe Papendrecht samen met andere gemeenten en regionale partners kan bijdragen aan de ontwikkeling van de regio. Verantwoordelijkheid nemen voor Papendrecht én voor de regio moet wat ons betreft onderdeel zijn van de nieuwe bestuurscultuur.

11. Succesfactoren

De voorgestelde brede middencoalitie kan alleen succesvol zijn wanneer partijen bereid zijn om daadwerkelijk anders met elkaar samen te werken. Wij zien daarbij een aantal cruciale succesfactoren:

- Gezamenlijke verantwoordelijkheid: De deelnemende partijen moeten zich realiseren dat zij gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het bestuur van Papendrecht.
- Onderling vertrouwen: Vertrouwen is geen voorwaarde die vooraf volledig aanwezig hoeft te zijn. Het is iets wat gedurende de samenwerking moet worden opgebouwd. Dat vraagt om betrouwbaar gedrag en het nakomen van afspraken.
- Oud zeer uitspreken: Waar negatieve ervaringen uit het verleden de samenwerking blijven beïnvloeden, moeten deze worden uitgesproken. Dat is geen doel op zichzelf, maar een noodzakelijke stap naar relatieherstel.
- Elkaar niet verrassen: Politieke verschillen zijn onvermijdelijk. Onverwachte acties die het onderlinge vertrouwen beschadigen zijn dat niet.
- Elkaar iets gunnen: Een stabiele samenwerking vraagt dat partijen elkaar ruimte geven om successen te boeken en politiek herkenbaar te zijn.
- Elkaar ruimte geven: Een brede coalitie betekent niet dat iedereen het over alles eens is. Soms is agree to disagree de meest volwassen politieke uitkomst.

- Verschil van inzicht zonder wantrouwen: Inhoudelijk van mening verschillen hoort bij een gezonde democratie. Het in twijfel trekken van elkaars integriteit of bedoelingen hoort daar niet bij en staat samenwerking in de weg.
- Blijven investeren in de relatie: De samenwerking moet gedurende de hele bestuursperiode aandacht krijgen. Een à twee keer per jaar gezamenlijk evalueren en daarbij ook ruimte maken voor informele ontmoeting kan daarbij helpen.

12. Onze adviezen samengevat

Wij adviseren de gemeenteraad van Papendrecht om:

1. Gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen

Spreek als gehele gemeenteraad uit dat iedere fractie en ieder raadslid verantwoordelijkheid draagt voor een stabiel en goed functionerend gemeentebestuur.

2. Te werken aan herstel van de onderlinge verhoudingen

Organiseer op korte termijn een extern begeleide heisessie waarin ook oud zeer en negatieve ervaringen uit het verleden kunnen worden uitgesproken.

3. Een raadsbrede samenwerkingsagenda op te stellen

Leg afspraken over cultuur, werkwijze, communicatie, participatie en het samenspel tussen raad en college vast in een Pact van Papendrecht.

4. Te kiezen voor een brede middencoalitie

Geef VVD, CDA, PRO, D66, CU en PAB de ruimte en verantwoordelijkheid om gezamenlijk een bestuursakkoord op hoofdlijnen op te stellen en een nieuw college te vormen.

5. Alle fracties bij het bestuursakkoord te betrekken

Vraag alle andere partijen om input en geef hen gelegenheid om op het conceptakkoord te reageren.

6. Een kwalitatief sterk college te vormen

Stel gezamenlijk wethoudersprofielen op en selecteer op basis daarvan vier kwalitatief goede wethouders.

7. Het college de gehele raad te laten bedienen

Laat het nieuwe college werken vanuit het breed gedragen bestuursakkoord en investeren in een goede relatie met alle fracties.

8. De samenleving nadrukkelijk te betrekken

Laat het nieuwe college in de eerste honderd dagen gesprekken voeren met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en vertaal deze gesprekken waar mogelijk in een brede samenlevingsagenda.

9. De regionale verantwoordelijkheid opnieuw te nemen

Laat Papendrecht zijn actieve rol in de regio opnieuw voluit oppakken en bijdragen aan de gezamenlijke ontwikkeling van de Drechtsteden en de bredere regio.

10. De samenwerking structureel te evalueren

Plan één à twee keer per jaar een gezamenlijk evaluatiemoment van de samenwerking en gebruik deze momenten ook om elkaar informeel te ontmoeten.

13. Tot slot: samen de schouders eronder

Papendrecht is gevormd door dijkbouwers en polderaars. Een gemeenschap die weet dat je samen sterker staat. Papendrecht is ontstaan door met elkaar te overleggen, te zoeken naar consensus en vervolgens aan te pakken. Ook na overstromingen en andere tegenslagen wist de gemeenschap er samen weer bovenop te komen. Wij zien daarin een mooie inspiratiebron voor de huidige situatie.

Papendrecht staat voor belangrijke opgaven. Daarvoor is een gemeentebestuur nodig dat stabiliteit biedt, verantwoordelijkheid neemt en verbinding zoekt. Dat begint in de gemeenteraad zelf. Wij vragen daarom van iedere fractie en van ieder raadslid om verantwoordelijkheid te nemen voor het geheel. Niet omdat politieke verschillen niet belangrijk zijn. Maar omdat Papendrecht belangrijker is dan de verschillen tussen de politieke partijen. De inwoners van Papendrecht vragen en verwachten van hun gemeenteraadsleden dat zij zich gezamenlijk inzetten voor hun gemeente. Dat zij samenwerken met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Dat zij verantwoordelijkheid nemen voor de toekomst. Ook regionaal mag Papendrecht weer een gemeente zijn die verantwoordelijkheid neemt en een actieve rol vervult. Daarvoor is het nodig om het onderlinge gedoe achter ons te laten. Niet door te vergeten wat er is gebeurd, maar door ervoor te kiezen dat het niet langer bepalend is voor wat er gaat gebeuren. Het is tijd om weer vooruit te kijken. Het is tijd om samen verantwoordelijkheid te nemen. Het is tijd om de schouders eronder te zetten.

En vooral: **het is tijd om weer samen te werken aan de toekomst van Papendrecht!**